

Ved dette Telegrams Modtagelse var Søfolkernes Pas imidlertid som anført allerede deponeret i Generalkonsulatet.

Da Generalkonsulatet var bekendt med den Interesse, der fra tysk Side vistest de danske Søfolk, fandtes det ikke forsvarligt for de øvrige danske Interesser, det var sat til at varetage, aabenlyst at sætte sig ud over Udenrigsministeriets Intruktion. Efter Telegrammets Modtagelse blev der derfor lagt Meddelelse ud i Skranken i Generalkonsulatet, hvori det kort oplystes, at Udenrigsministeriet havde instrueret Gesandtskabet som anført, hvorhos der henvistes til, at nærmere Oplysninger kunde faas mundtligt.

Om Søfolkene tidligere har ønsket at gøre Tjeneste i allierede Skibe eller danske Skibe under allieret Flag efter den 9. April 1940, kan Generalkonsulatet ikke oplyse, bl. a. fordi det store Flertal af dem var afmønstret i andre Havne.

II. Som andet Klagepunkt anføres det, at til Trods for, at adskillige Søfolk ønskede at blive hjemsendt, gjorde Generalkonsulatet sig kun ringe Anstrengelser for at imødekomme dette Ønske.

ad II. Spørgsmaalet om Hjemsendelse af danske Søfolk, der efter Besættelsen af Danmark var kommet til Shanghai, var Genstand for Overvejelser i Udenrigsministeriet. I en Indberetning af 22. Oktober 1940 meddelte Generalkonsulatet, at ca. 15 af Søfolkene ønskede at blive hjemsendt over Sibirien, saafremt de fornødne Midler kunde stilles til Raadighed.

Udgifterne ved Hjemsendelse paa billigste Maade (gennem Sibirien) vilde ifølge de fra Generalkonsulatet foreliggende Oplysninger andrage ca. 1 000 Kr. pr. Sømand. I Tilfælde af Hjemsendelse maatte der efter de hidtil gjorte Erfaringer paaregnes en Ventetid af fra 1 til 4 Maaneder, inden Gennemrejsevisum kunde opnaas.

I denne Anledning blev det af Udenrigsministeriet meddelt Generalkonsulatet, at Udenrigsministeriet kun ugerne saa, at trængende Danske hjemsendtes fra Østen gennem Sibirien, og at Hjemsendelse over Fastlandet ikke burde finde Sted, forinden hvert enkelt Tilfælde havde været forelagt Udenrigsministeriet.

I en Indberetning af 24. Januar 1941 udtalte Generalkonsulatet paa ny, at Hjemsendelse vilde være den rationelle Løsning af Problemet, ikke mindst naar hensaaes til de efterhaanden betydelige Udgifter ved Søfolkernes vedvarende Underholdning i Shanghai. Generalkonsulatet henstillede derfor indtrængende ogsaa paa mange derværende Danskes Vegne, at Spørgsmaalet om Hjemsendelse af Søfolkene endnu Gang overvejedes. Samtidig hermed begyndte man fra tysk Side at interessere sig for Spørgsmaalet om Hjemsendelse.

Den 8. Marts 1941 telegraferede Generalkonsulatet, at det tyske Generalkonsulat i Shanghai havde meddelt, at Norddeutsche Lloyd var rede til at udstede Billet gennem Sibirien til Danmark for de i Shanghai værende Søfolk, saaledes at Omkostningerne afregnedes med det tyske Konsulat.

9 Søfolk anmodede paa Grundlag heraf om at blive hjemsendt, men opnaaede ikke Visum til Rejse gennem Sovjetunionen saa betids, at de kunde hjemsendes inden Udbrudet af den russisk-tyske Krig i Juni Maaned 1941.

III. Som Hovedanke fremfører Søfolkene, at den Understøttelse, de modtog, ikke paa noget Tidspunkt var tilstrækkelig til at dække de nødvendige Udgifter til Livets Opretholdelse, og at der som Følge heraf indtraf en almindelig Underernæring af Søfolkene, hvilket igen resulterede i en stærkt nedsat Modstandskraft over for Sygdomme som Tyfus, Dysenteri og Tuberkulose, som i Efteraaret 1942 i 6 Tilfælde havde Døden til Følge.

Der ankes endvidere over, at Generalkonsulatet forlangte Lægeerklæring forinden Beklædningsgenstande eller Ekstraforplejning blev tilstaaet.

ad III. Den 9. December 1940 bemyndigede Udenrigsministeriet Generalkonsulatet til mod sædvanlig Refusionserklæring og inden for de snævrere mulige Grænser — ud over den fra anden (det vil sige privat) Side opnaaelige Hjælp — at understøtte de i Shanghai værende subsistensløse danske Søfolk, indtil det maatte lykkes de paagældende at faa Hyre eller anden lønnet Beskæftigelse. Det tyske Gesandtskab gjorde Indsigelse mod denne Instruktion, navnlig Ordene „de snævrere mulige Grænser“, idet Gesandtskabet heri saa en indirekte Opfordring til at tage Hyre paa allierede Skibe, og der blev derefter den 1. Marts 1941 sendt en ny Instruk-